ÖTÜKEN

Bağlama Metodu

(Kısa Sap)

VE

Türk Halk Müziği Nazariyatı

Bülent Kılıçaslan

ÖTÜKEN

YAYIN NU: 1274
KÜLTÜR SERİSİ: 736

T.C.
KÜLTÜR ve TURİZM BAKANLIĞI
SERTİFİKA NUMARASI
16267

ISBN 978-605-155-637-6

Kitabın bütün yayın hakları Ötüken Neşriyat A.Ş.'ye aittir.
Yayınevinden yazılı izin alınmadan, kaynağın açıkça belirtildiği
akademik çalışmalar ve tanıtım faaliyetleri haricinde,
kısmen veya tamamen alıntı yapılamaz;
hiçbir matbu ve dijital ortamda kopya edilemez,
çoğaltılamaz ve yayımlanamaz.

ÖTÜKEN NEŞRİYAT A.Ş.®
İstiklâl Cad. Ankara Han 65/3 • 34433 Beyoğlu-İstanbul
Tel: (0212) 251 03 50 • (0212) 293 88 71 - Faks: (0212) 251 00 12
İnternet: www.otuken.com.tr
E-posta: otuken@otuken.com.tr

Kapak Tasarımı: Zafer Yılmaz
Notalar: Mert Erağan
Dizgi-Tertip: Ötüken
Kapak Baskısı: Yeditepe Ofset
Baskı: İmak Ofset Basım Yayın San. Ve Tic. Ltd. Şti.
Sertifika Numarası: 12531 Tel: (0212) 444 62 18
İstanbul-2018

Bülent Kılıçaslan; İktisat, mühendislik ve sosyoloji okudu. İstanbul Kültür Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Sanat Yönetimi Bölümü'nde yüksek lisans eğitimini 2008 yılında tamamladı. Müzik eğitimini Arif Sağ Müzik Okulu'nda tamamladı. Erol Parlak ve Mehmet Erenler'den bağlama dersleri aldı.1996 yılından bu yana bağlama eğitmenliği ve koro şefliği yapmaktadır. Bakırköylü Sanatçılar Derneği'nde 1999 yılında, İstanbul Kültür Üniversitesi bünyesinde 2006 yılında THM korolarını kurdu. Sayısız sanat organizasyonunda ''Sanat Yönetmenliği'' yaptı. Bakırköy Halk Eğitim Merkezinde "Uygulamalı Tiyatro" alanında eğitimini tamamladı ve sertifikasını aldı. Tiyatro oyunlarına müzikler yaptı. 2010 yılından Bakırköy Sanat Tiyatrosu'nu kurdu. Tiyatro metin yazarlığına yöneldi, yetişkin oyunlarının yanı sıra çocuk oyunları da yazıp yönetti. *Türk Halk Müziği Solfej* kitabını 2007 Mart ayında yayımladı. Müzik ve tiyatro alanında yönetmenlik, eğitmenlik ve sahne çalışmalarını sürdürmektedir.

Kılıçaslan, BASAD (Bakırköylü Sanatçılar Derneği) yönetim kurulu üyesi ve İKÜMED (İstanbul Kültür Üniversitesi Mezunları Derneği) üyesidir.

Başlıca Oyunları
Mevlana
Hacı Bektaş Veli
Âşık Veysel
Pir Sultan
Arayış
Yasak Çeşme

Çocuk Oyunları
Süt Dünyası
Sihirli Kütüphane
Doğa Savaşçıları
Cesur Balıklar
Son Ağaç
Sporcular ve Obezler

İÇİNDEKİLER

Önsöz 9

1. Aşama

Metod İçerisindeki Örnek Tezene Kalıpları 15
Egzersizler 16
Pozisyon Kalıpları 24

2. Aşama
Dizilere ve Pozisyonlara Göre Eserler

Gitme Turnam 27
Çiğdem Der ki 28
Ötmede Guguk 29
Temir Ağa 30
Kıyılı Halayı 31
Uzun İnce Bir Yoldayım 32
Adalardan Çıktım Yayan (Bebek) 33
Bebek (Bebeğin Beşiği Çamdan) 34
Şu Dağlarda Kar Olsaydım 35
Ellik 36
Su Sızıyor 37
Yeşil Ördek Gibi Daldım Göllere 38
Entarisi Mor İmiş 39
Mihriban 40
Kütahya'nın Pınarları Akışır 41
Sarı Saçlım Mavi Gözlüm Neredesin Sen 42
Hiroşima 43
Bahçede Yeşil Çınar 44
Ba Buba 45
Beyaz Giyme Toz Olur 46
Molla 47
Mektebin Bacaları 48
Merdo 49
Ben Senu Sevduğumi Dünyalara Bildurdum 50
Tılıfındır Hastahane 51
Pencere Açıldı Bilal Oğlan 52
Etek Sarı 53
Memberi 54
Kendine İyi Bak 55
Turnam Gidersen Mardin'e 56
Bu Sevda 58
Yiğidim Aslanım 60
Koyverdin Gittin 61
İzmir'in Kavakları 62
Dağlara Çen Düşende 63
Kaytağı 64
Hudey Hudey Aşıklama 65
Dost Bağının Meyveleri Erişti 66
Seherde Bir Bağa Girdim 67
Akarsular Düşer Bir Gün Engin'e 68
Çoş Havası (2. Pozisyon) 70
Beri Gel Beri Gel 72
Karam 73
Yıldız Akşamdan Doğar (3. Pozisyon) 74
Hüseyni Gezinti 75
Mürvete Geldim 76
Giresun Karşılaması 77
Başına Bağlamışlar Astar 79
Yağmur Yağar (Zeybek) 80
Harmandalı Zeybeği (Zeybek Tavrı) 82
Eskişehir Zeybeği 83
Yörük Ali (Zeybek) 84

3. Aşama
Usüllere Göre

Mavilim ... 87
Köşküm Var Deryaya Karşı ... 88
Felek Çakmağını Üstüme Çaktı ... 90
Yüzünü Sevdiğim Seyran'a Çıkmış ... 91
Naz Barı ... 92
Baharın Gülşen Çağında ... 93
Gurbette Ömrüm Geçecek ... 94
Aldırma Gönül ... 95
Asker Oldum ... 96
Barış Güvercini ... 97
Beni Hor Görme ... 98
Cerrahpaşa ... 99
Ne Ağlarsın ... 100
Aşk Davası ... 101
Oy Asiye ... 102
Dideban Üstündeyim ... 104
Kağızmana Ismarladım ... 105
Dokunma Keyfine Yalan Dünyanın ... 106
Kime Kin Ettin De Giydin Alları ... 108
Boztepe'nin Başında ... 109
Bana Kara Diyen Dilber ... 110
Bu Gün Ben Bir Güzel Gördüm ... 111
Gelmez Yola Gidiyorum ... 112
Sallanıp Köyden Gelenim ... 113
Al Tavandan Belleri ... 114
Kahveyi Kavururlar ... 115
Hanaylar Yaptırdım ... 116
Ettiler Dost Nazarından ... 117
Melüllenme Deli Gönül ... 118
Seher Yeli Nazlı Yâre ... 120
Yemen Türküsü ... 122
Fincanın Etrafı Yeşil ... 123
Başı Pare Pare Dumanlı Dağlar ... 124
Havada Kar Sesi Var ... 125
Bugün Ayın Üçüdür ... 126
Kirvem ... 127
Seher Yıldızı ... 128
Ben Nasıl Gülem Oy ... 129
Bilmem Bilmem Nereden ... 130
Yunus Emre (İlahi) ... 131
Zeynep Bu Güzellik Var Mı Soyunda ... 132
Kına Havası ... 133
İstanbul'dan Kayık Gelir ... 134
Bar Havası Bayburdun İnce Yolu ... 135
Emmimin Kızı ... 136
Yalan Dünya ... 137
Ekin Kavrama Havası ... 138

4. Aşama
İleri Düzey Repertuvar Örnekleri

Şekeroğlan ... 141
Pancar Ezik ... 144
Ezgi Akşamı ... 146
Ötme Bülbül ... 148
Kaytağı ... 150
Serenler Zeybeği ... 152
Ben Kendimi ... 153

ÖNSÖZ

TÜRK HALK MÜZİĞİ, kulaktan kulağa, geçmişten günümüze, özelikle bağlama eşliğinde aktarılarak varlığını sürdürmüştür. Bu aktarım sürecinde bağlama, halk müziğinin en önemli icra aracı olmuş, geçmişten günümüze kadar çoğunlukla usta çırak ilişkisi içerisinde öğretilmiştir. Günümüzün yaşam koşulları bu aktarım şeklini değiştirmiş, artık geniş kitlelerin bağlamaya ilgisi arttığından, bağlama eğitiminin metot ve standarda bağlanması kaçınılmaz olmuştur. Bu alan ile ilgili değerli üstatlar çalışmalar ve metot denemeleri yapmışlardır. Konservatuarların ve bağlama kurslarının açılması bağlama eğitiminin metot içerisinde öğretilmesini gerekli kılmıştır.

Bu gereklilik fikrinden yola çıkarak 20 yıllık bağlama ve koro öğretmenliği birikimimi ve bu birikimden edindiğim tecrübeyi bağlama metoduna dönüştürdüm. Bu eser, bağlama öğretmenlerinin işini kolaylaştıran, başlangıçtan ileri seviyeye kısa sap bağlama öğrenmek isteyen öğrencilerin de yararlanabilecekleri başlangıçtan, ileri seviyeye metodolojik bir kaynak olarak önerilebilir.

Bu kitapta bağlama eğitimi basitten başlayıp zora doğru, bir sıra halinde verilmiştir. İlk bölümlerde parmak alıştırmaları ilgili örnekler, bağlama eğitimi sürecinde bilinmesi gereken kavramlar ve işaretler, ikinci bölümde ise bağlamada en çok kullanılan pozisyonlar, türkü dizileri, türkü örnekleriyle yer almaktadır. Üçüncü bölümde ise; ana usuller, birleşik usuller, karma usuller birbiri ardına sıralanmıştır. Bu sıralama, öğrencinin konuyu çabuk kavrayabileceği bir düzen içinde verilmiştir. Kitabın son bölümü ise, zorluk derecesi biraz yüksek olan değişik usul ve makamlardan oluşan eserleri içermektedir.

Kültürümüze ve Halk Müziği'mize faydalı olması dileğiyle…

Bülent Kılıçaslan

TEŞEKKÜRLER:

Bu kitabın oluşmasında birikimlerinden faydalandığım
değerli hocalarım; Arif Sağ, Ali Haydar Emre, Erol Parlak ve Emre Saltık'a;
Cemre Sanat Merkezi öğrencilerime,
Bakırköylü Sanatçılar Derneğindeki öğrencilerime
İstanbul Kültür Üniversitesi öğrencilerime; Dicle Derman'a
Editörümüz Mert Erağan'a;
Bu kültürün içine doğmamı sağlayan aileme
teşekkürlerimi borç bilirim…

Bülent Kılıçaslan

1. Aşama

Birinci aşamada, bağlama üzerinde doğru parmak kullanımı,
bileğin bağlama sapı boyunca doğru bilek açısı ile hareket etmesini sağlayacak
egzersizler verilmiştir. Amaç, parmakların perdelere doğru basılmasını ve güçlendirilmesini sağlamaktır.
Farklı tezene kalıplarının öğrenilmesi, tezene vuruşlarını doğru bilek hareketi ile
yapılmasını kolaylaştırmak ve bu alışkanlığı edinmektir.
Metot boyunca göreceğimiz işaret ve sembolleri kavramamızı sağlamak,
metot boyunca göreceğimiz usul ve dizilerin anlaşılmasını kolaylaştırmaktır.
Bu aşama mutlaka bilinçli ve sistematik bir şekilde
öğrenildikten sonra bir sonraki aşamaya geçilmelidir.

METOD İÇERİSİNDEKİ ÖRNEK TEZENE KALIPLARI

↓= Tekli ok, Üstten vuruş: tezene yukarıdan aşağıya doğru tek telle vurulur

↑= Tekli ok, Alttan vuruş: tezene aşağıdan yukarıya doğru tek telle vurulur

↓↑=Kesik ok, telle değmeden geçen tezene vuruşu

V = Parmak vurarak ses çıkarma

∧ = Parmak çekerek ses çıkarma

⌒ = Bağ işareti, parmak basarak ses çıkarma

0 1 2 5 0 1 2 4 0 1 3 4 0 1 3 4

Parmak numaraları
0: boş tel
1:İşaret parmağı
2: Orta parmak
3: Yüzük parmağı
4: Serçe parmak
5: Baş parmak

Tel numaraları:
1.Tel alt tel (re)
2.Tel orta tel (sol)
3.Tel üst tel (la)

EGZERSİZLER

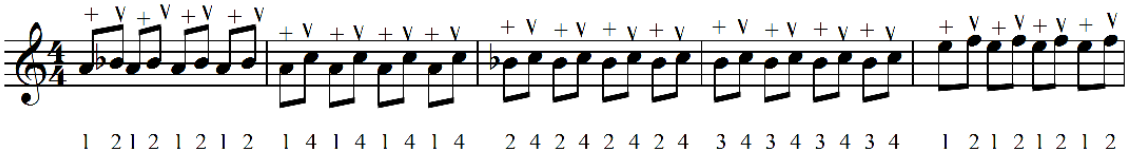
1. Egzersiz

3=Üst tel

2=Orta tel

2. Egzersiz

1=Alt tel

3. Egzersiz

4.Egzersiz

3= Üst tel

\+ = Bu işaretin bulunduğu parmak perdede sabit kalacak

V = Bu işaretin bulunduğu perdeye belirtilen parmak ile çarpılacaktır. Çarpma hareketiyle sesin çıkması gerekmektedir.